

Respect pentru patenții și cărți
Textele pieselor din prezentul volum sunt reproduse după: Camil Petrescu,
Teatru, vol.I-II, Editura de stat pentru literatură și artă, București, 1957.
Textele au fost adaptate normelor ortografice în vigoare azi, aprobate de
Academia Română.

Ediție îngrijită de **VALERIA FILIMON**

Tabel cronologic de **FLORICA ICHIM**

Editor: Valeria Filimon

Coordonare grafică:

Liviu Constantin Chișcariu

Copertă:

Carmen Lucaci

Copyright © Editura AGORA, București 2013

Copyright texte © Florica Ichim

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate în exclusivitate
Editurii AGORA București.

Orice reproducere, integrală sau parțială, prin orice procedeu,
a textelor conținute în prezentul volum este strict interzisă.

ISBN 978-606-8391-20-5

JOCUL IELELOR

– scrie poemul eroicomic pentru copii *Papuciada sau povestea despre armata viteazului Papuc*, dar, deși avea contract cu Editura Tineretului, cartea e respinsă, deoarece „personajul negativ” se numea Urs și s-a considerat că se face trimitere la U.R.S.S. Apar fragmente doar în *Viața Românească*, în același an, iar volumul a fost publicat postum.

1 aprilie-1 mai 1957 – înființează și conduce, în calitate de președinte al colegiului de redacție, revista *Teatrul*, în care publică importante articole de teorie teatrală. Primul articol: „Obiectivitate-obiectivism”.

octombrie – apare volumul *Nuvele* la Editura de Stat pentru Literatură și Artă (ESPLA), cuprinzând titlurile: *Cei care plătesc cu viață*, *Mănușile*, *Moartea pescărușului*, *Turnul de fildes*, *Un episod*, nuvele la care autorul face complementări față de edițiile anterioare. În arhiva scriitorului există un exemplar la care autorul a mai făcut corecturi ample și adăugiri spre retipărire.

– spre finele anului, autorul scria într-un caiet: „Tot felul de note literare, medicale și.a. Nemulțumiri. 7 piese nejucate niciodată. Darea afară din teatru. Două comandate, acum în manuscris (*Roata norocului*, *Caragiale*). Ultima oară jucat în 1949 cu Bălcescu, scos în 1950. În afară de Bălcescu, nu am mai fost pe afiș din 1946 cu *Mitică Popescu*.”

1957 - martie – apare un volum de *Versuri*, ultimul îngrijit de scriitor, volum antologic, însotit de o postfață a autorului și de o prefată de Georgeta Horodincă (ESPLA). Spre sfârșitul anului apare și traducerea în limba franceză a romanului *Un om între oameni* (la „Éditions en langues étrangères” – București), efectuată de Aurel George Boșteanu, singura traducere la care autorul a putut urmări o parte din text.

marți, 13 mai, orele 23.20 – se stinge din viață.

După dispariția scriitorului apar nenumărate volume de inedite și reeditări, dar cea mai importantă rămâne seria *Opere*, în şase volume îngrijite de Al. Rosetti și Liviu Călin (Editura Minerva), întreruptă și ea de dispariția celor doi.

Florica ICHIM

CUPRINS

Jocul Iezelor	5
Act venețian	117
Suflete tari.....	209
Tabel cronologic	301

PERSOANELE

GELU RUSCANU	AGENTUL SECRET
ŞERBAN SARU-SINEŞTI	GARDIANUL
FR. PRAIDA	PRIMUL-GARDIAN
PENCIULESCU D.	MOŞ DUMITRACHE
M. VASILIU	MIHAI
PETRE BORUGA	TOMA
SACHE DUMITRESCU	MARIA SINEŞTI
DAŞCU MITICĂ	IRENA ROMESCU
UN LUCRĂTOR	ROXANA
RESPONSABILUL (KIRIAC)	ELENA BORUGA
PRIMUL-PROCUROR	NORA
MEDICUL	O SERVITOARE

NOTĂ: Lucrarea care urmează nu vrea să fie decât acest lucru contradictoriu, o „dramă a absolutului” și, deci, se înțelege că toate referințele aparent istorice nu corespund datelor știute. Astfel, personajele principale și partidele socialist, liberal și conservator citate sunt aci personaje și partide de ficțiune. Sunt însă în anume sens substanțial reale datele cadrului, menite să fixeze momentul: mai 1914.

ACTUL I

TABLOUL I

Redacția ziarului Dreptatea Socială, biroul directorului. E colțul spre Parcul Oteteleșeanu al unei vechi clădiri, la etajul întâi... Ferestre multe, ziduri groase, simplu văruite, o accentuată asimetrie. Un birou mare, demodat, cu două fotoli de piele în față, multe dosare, cărți, ziare, telefon. Canapeaua corespunzătoare celor două fotoli e la perete. Două-trei biblioteci. Pereții sunt acoperiți cu placate colorate franțuzești, reprezentând afișe de lansare ale cotidiinelor socialiste franceze. Între ferestre, înspre fund, o panoplie de scrimă: măști, florete, mănuși. Deasupra ei – o fotografie cu un portret: capul unui bărbat ca de patruzeci de ani, frumos, cu o mustață franțuzească mătăsoasă și moale. Un afiș în română anunță pentru 1 Mai petreceri și mari serbări la grădina Bordei. Afișe cu Dreptatea Socială, câteva placarde cu lozinci: Proletari din toate țările, uniți-vă!... sau: Fapte, nu vorbe! Teancuri de ziare, colecții de reviste ilustrate sau satirice. O cartonieră dublă. Două uși în dreapta: una din vestibul, alta dă la secretariat. Încă o ușă în stânga.

SCENA 1

SACHE, DAŞCU, apoi TOMA

(La început, Sache, singur în scenă, răscolește în toate părțile, căutând manuscrise... Încearcă dulapuri și sertare închise. Îngenunche, căutând jos în sertarele biroului... E paginatorul Dreptății Sociale, în vîrstă ca de patruzeci, patruzeci și cinci de ani, dar părând mult mai bătrân... E îmbrăcat într-o bluză albăstră, foarte veche, de lucru. Poartă mustață mare și ochelari legați cu un snur. În mâini – sfoară neagră de măsurat coloanele. Dașcu, bărbat voinic, negricios, foarte dărz când e nevoie, este mașinistul-șef. Intră și el foarte îngrijorat, ca și Sache, tocmai când acesta este în genunchi.)

DAŞCU: Ei, ai găsit ceva?

SACHE (arată cu dispreț câteva foi de hârtie): Un articol al profesorului ăla gros, pus pe masă ca să i-l dea înapoi, și două desene...

DAŞCU: Tovărășe, dacă toată redacția lipsește de patru zile, cum să mai scoatem atunci gazeta?

SACHE: Duminică a mai mers, că era în parte făcută de sămbătă... Ieri, luni, am pus tot ce am găsit în tipografie: rămășițe, reclame, clișee. Azi, marți, ai văzut că m-am descurcat iar. N-am avut decât articolul

directorului dat înainte... pentru mâine însă n-am decât atât... (Arată sfâra de paginație, un capăt mic.)

DAȘCU: Să tovarășul director unde e?

SACHE: Trebuie să vie astă-seară... A fost la Iași să pledeze în procesul greviștilor de la Pașcani. Vine cu trenul de nouă și jumătate.

DAȘCU (iritat): Dar ăialalți?

SACHE: Eu știu unde sunt? Cum dau căldurile, se răspândesc toți în toate părțile... Mai ales acum, când au permise de tren... Nu mai dau cu zilele pe la redacție... Se lasă unul în nădejdea celuilalt...

DAȘCU (amărât): Să ăștia sunt socialisti?... Sunt tovarăși, ai? Astă-i gazetă socialistă? Ascultă, nene Sache, când văd intelectualii (a apăsat, cu dispreț) ăștia din mișcare, mi-e silă... silă, înțelegi?...

SACHE (gospodar cumsecade): Dacă nu sunt plătiți cu lunile, ce vrei să facă?... Se învârtesc și ei cum pot... Dumneata ești mașinist... Dacă sămbătă nu primești salariul, nu mai lucrezi... Eu sunt paginator; dacă sămbătă nu-mi primesc cei treizeci de lei ai mei, nu lucrez...

DAȘCU: Dar pe mine nu mă plătește gazeta, nici pe dumneata... Ne plătește patronul tipografiei, care nici nu e măcar socialist.

SACHE: Dar el ia tot de la gazetă, nu? Ei, atunci nu mai rămâne pentru redactori. Că, vezi, gazeta de-abia o duce de azi pe mâine. E mulțumire aci când se scoate tiparul și hârtia...

TOMA (un flăcăiaș ca de șaptesprezece-optesprezece ani, intră puțin speriat): Iar e tipul ăla cu mustați la cărciuma de peste drum... Pândește mereu...

(Toți trei se privesc neliniștiți și se duc la fereastră.)

DAȘCU (privind cu oarecare fereală): Care e?... că văd și alții în fereastră...

TOMA: Ăla care e cu pălăria în cap, cu burlane la mâini... (stăruire) În stânga, acolo, unul negru, cu mustață tunsă.

(Se întorc de la fereastră. Toma ieșe. Sache mai caută mereu.)

DAȘCU: Ai mai găsit ceva?...

SACHE: Tot mai credeam că are directorul ceva pus deoparte.

TOMA (se întoarce, oarecum speriat): Tovarășe Dașcu, e jos responsabilul Internaționalei a doua...

DAȘCU (a încremenit): Cine?... Unde e?

SACHE (caută sprijin): Ce ne facem, că nu-i nimeni din redacție să-l primească?

TOMA (agitat): E pe corridorul de la tipografie... Nu se urcă niciodată sus până nu se încuie toate ușile cu cheia și nu se pun cheile pe masă. Eu trebuie să păzesc la intrare...

DAȘCU: Ce facem?

SACHE (prietenos): Nu te speria. Așa e regula. (Se frământă și el totuși.) Primește-l dumneata că ești secretarul sindicatului și nu admite martori.

DAȘCU: Bine, îl primesc eu. Tovarășe, închide ușile și cheamă-l sus...

TOMA (închide cu cheile cele două uși, și, după ce Sache a intrat la secretariat, ieșe și el.)

SCENA 2

DAȘCU, TOMA, RESPONSABILUL, apoi AGENTUL

RESPONSABILUL (e un bărbat ca de șaizeci de ani, îndesat, cu capul pătrat, ochii apropiati, maxilar puternice și nasul încovoiat. Are totuși o finețe a liniilor neașteptată și ceva neliniștit și tulbure în privirea ades prea fixă. Controlează cheile pe care Toma le arată pe birou): Unde este tovarășul director?

DAȘCU: Este plecat la Iași... Pledează în procesul greviștilor de la Pașcani... Trebuie să vină chiar acum, cu trenul de astă-seară.

RESPONSABILUL: Unde este tovarășul administrator?

DAȘCU: Tovarășul Praida este la depozitul de hârtie... Vine numai de către.

RESPONSABILUL (extrem de nervos, extrem de nemulțumit): Unde este tovarășul secretar de redacție?...

DAȘCU: Domnul Penciulescu, secretarul de zi, nu poate fi găsit... Tovarășul Lotar, secretar de noapte, este plecat din București.

RESPONSABILUL (dur, neîncrăzător): Să dumneata cine ești?

DAȘCU: Sunt mașinistul-șef și secretarul Sindicatului lucrătorilor tipografi.

RESPONSABILUL (se plimbă doi pași prin cameră): Tovarășe, este de neînchipuit ceea ce se întâmplă... Întreaga redacție a singurului cotidian socialist e absentă în momentul culminant al istoriei socialiste... (Fața i se frânge dezolată.) Cum e cu puțină atâta lipsă de înțelegere? Cum vreți ca muncitorii să mai aibă încredere în intelectualii din mișcare?

DAȘCU (dezamăgit): Tovarășe, aveți dreptate, și eu am aceeași părere despre intelectualii din mișcare...

RESPONSABILUL: Tocmai astă-seară!... (Frământându-se îngrijorat:) Tocmai astă-seară...

DAŞCU (*neliniștit*): Dar ce se întâmplă astă-seară, tovarășe?

RESPONSABILUL (*cu feroare, îndurerat*): Cui comunic eu astă noapte ordinele Internaționalei?

DAŞCU (*tulburat, plin de inimă*): Tovarășe, v-am spus că sunt secretarul Sindicatului lucrătorilor tipografi...

RESPONSABILUL (*cu oarecare îndoială, nervos*): Pot avea încredere în dumneata?

DAŞCU (*speriat de încrederea pe care o solicită*): Cum credeți, tovarășe.

RESPONSABILUL (*concentrat, luptând mult cu el însuși, îl privește lung și solemn*): Tovarășe, la noapte izbucnește războiul imperialist...

DAŞCU (*încremenit, nu știe ce să credă*): La noapte, tovarășe?

RESPONSABILUL (*copleșit, concentrat, în șoaptă*): La noapte...

DAŞCU (*nu se poate regăsi, caută să se convingă parcă*): Dar... nu știu... N-am auzit nimic... Nu s-a vorbit nimic... Ziarele n-au scris nici un rând... În sfârșit...

RESPONSABILUL (*cu aceeași emoție liturgică*): Tovarășe, astă-seară e seara cea mare... La ora asta, șaizeci de divizii germane s-au pus în mișcare în secret și vor trece la miezul nopții frontieră franceză... La noapte, optsprezece mai 1914... În zorii zilei, la ora patru și treizeci, se va proclama revoluția socialistă mondială...

DAŞCU (*nu mai poate respira*): Se proclamă revoluția socialistă mondială?

RESPONSABILUL (*granitic*): La ora patru și treizeci dimineața, drept răspuns provocării capitaliste... (Apoi, destins, melancolic și mulțumit:) Cine ar fi crezut astă acum câteva săptămâni?... Germania, Franța, Austro-Ungaria, Anglia, Rusia în plină revoluție proletară?

DAŞCU (*agitat, instabil*): Șeful de atelier pretindea că nici într-o mie de ani nu va mai fi revoluție socialistă... Da noi?... Noi ce facem?...

RESPONSABILUL (*solemn și uimit*): Mai întrebi? De ce sunt eu aici? Mâine la patru și treizeci, proletariatul românesc, în același timp cu muncitorimea din lumea întreagă, va declanșa revoluția... Te rog să comunică direcției ziarului socialist următoarele dispoziții. Vrei să iei un toc? (Dictează:) „Deschideți, după ora douăsprezece, plicul galben din caseta de fier, cu numărul 14.367, și vă conformați imediat dispozițiunilor de acolo... La opt dimineața deschideți un alt plic galben, numerotat 7.634. Cuprinde o proclamație către muncitorime, pe care o afișați și o tipăriți și în gazetă”. Oameni de șoc aveți între muncitorii dumneavoastră?...

DAŞCU (*ascultând tumultul din el*): Suntem aici noi, doi dintre mașiniști, și mai sunt trei linotipiști...

RESPONSABILUL: Aveți instrucțiuni speciale secrete, comunicate individual, raportate la obiective precise: Poșta, Uzina de gaz și electricitate, Arsenalul, principalele ministere...

DAŞCU: Se va face întocmai... (Tot mai întreabă, născut:) Astă-seară? (Se mișcă nervos.) Cine ar fi crezut?... (Foarte tulburat.)

RESPONSABILUL: Da... de mâine începe să se învârtească iar scrânciobul ruginit al lumii. Milioane de oameni se vor ridica deasupra norilor și vor fi striviti apoi de pământ...

DAŞCU (*adânc tulburat*): Va fi atât de greu, tovarășe?

RESPONSABILUL: Hei, tinere... la roata lumii vor învârti mulți nebuni până se va opri mașinăria ei cum trebuie... vor suna cât cerul tobele poftelor... se vor încăleca mereu trăsnetele turbării...

DAŞCU (*speriat*): Credeți că nu va reuși revoluția.

RESPONSABILUL: Nici o grija... Revoluția va merge ca Isus pe ape...

DAŞCU (*nedumerit*): Ca Isus pe ape? Tovarășe, credeți în minuni?

RESPONSABILUL (*încurcat*): Puțin, nu mult... Nici chiar unei revoluții nu-i strică oleacă de minune...

DAŞCU: Credeți că am să am timp să-mi mai îmbrățișez nevasta și copilul?

RESPONSABILUL (*înduioșat*): Copilul? (Pătruns de gândul acesta, obsedat, empatonat:) Ceea ce mă tulbură pe mine este rolul jucat de data de opt-sprezece în viața mea. Sunt născut la opt-sprezece iulie, m-am însurat la opt-sprezece ianuarie, nevastă-mea era și ea născută la opt-sprezece martie...

DAŞCU (ca în fața unei porți spre altăram): Revoluție proletară...

RESPONSABILUL: Nu uitați... ordine clare, energie în execuție... Secret pentru surpriză... (Scoate un plic albăstru și îl dă lui Dașcu.) Aveți aici fondurile necesare pentru tipărire proclamației... La revedere... și fiți cu grija... Mâine, opt-sprezece mai 1914, e ziua cea mare...

DAŞCU: La revedere, tovarășe... aveți încredere în noi...

(Responsabilul ieșe)

DAŞCU (se duce la ușa secretariatului, deschide cu cheia. Apar, intrigăți, Sache și Toma. Mereu tulburat): Tovarășe... (Dar, de emoție, nu poate vorbi.)

SACHE (grăbit): A lăsat plicul?

TOMA (răsuflând bucuros): Uf... m-am speriat când l-am văzut... (Justificându-se:) Agentul era jos și pândeau.

DAȘCU (încruntat): A fost foarte supărăt că n-a găsit pe nimeni din redacție.

AGENTUL (întră, parcă pe fură, vorbește puțin cam încurcat): Nu vă supărăți... nu era nimeni afară ca să mă anunțe și am intrat așa...

(Toți rămân înclemenți, se uită unii la alții... Agentul își învârtește mereu pălăria, făcându-se că nu se uită la ei.)

TOMA (a trecut în spatele agentului și arată speriat, în șoaptă, dar net): Siguranța...

SACHE: Nu face nimic... dar ce vrei dumneata?

AGENTUL (încurcat): Aș vrea să vorbesc cu domnul director...

SACHE (neliniștit): Domnul director nu e aici... Vino mai târziu.

AGENTUL (vrea să iasă, dar se răzgândește): Nu pot să-l aştept aci pe domnul director?

PRAIDA (care intrase, pricepe situația): Dar cine ești dumneata și ce treabă ai cu domnul director? (Praida e un bărbat voinic, frumos, ca de treizeci și cinci-patrizeci de ani, cu o barbă pătrată blondă, îngrijită. Fire de un calm episcopal, cu gesturi foarte legate, are o autoritate sigură, fără să ridice niciodată tonul. Fumează sau cel puțin ține necontenit în colțul gurii o pipă dreaptă franțuzească.)

AGENTUL (modest, măngâindu-și parcă mâinile): Sunt un mic ceasornicar de pe strada Sfintilor... L-am rugat pe domnul Ruscanu să-mi pledeze într-un proces și mi-a spus să-l caut la redacție...

PRAIDA (care și-a confirmat impresia că e vorba de un agent al Siguranței, foarte blajin): Foarte bine... atunci, aşteaptă-l. (Către Sache:) Ei, ce facem, l-ati găsit pe Lotar?

SACHE (cu sfioră în mâna): Iată tot ce avem... Nici pomeneală nici de tovarășul Lotar, nici de tovarășul Vasiliu.

AGENTUL: Nu vă supărăți, am întâlnit pe scară un domn... Nu era domnul Kiriac, fostul proprietar al Uzinelor Unite? (Așteaptă interesat răspunsul. Nimeni nu știe ce să răspundă, schimbă între ei priviri care confirmă sentimentul tuturor că au în față un polițist. Agentul, foarte încurcat:) L-am cunoscut mai de mult, aveam ceasornicăria lângă magazinele lui.

PRAIDA (îl întrerupe fulgerator): Ascultă, domnule, spune limpede ce vrei să află despre acest domn?...

AGENTUL (mereu încurcat): Nimic, întrebam și eu așa...

PRAIDA (surâde, apoi, bland de tot, cum l-ar întreba ce țigări fumează): Ce nume ai dumneata la Siguranță?

AGENTUL (o clipă zăpăcit): Eu, de la Siguranță? (Apoi înțelege că e de prisos să tăgăduiască.) Văd că sunteți informații.

PRAIDA: Noi te știam de mult, acum spune-ne ce vrei să află despre domnul Kiriac?...

AGENTUL (foarte firesc): Nimic, am vrut numai să-mi verific părerea. Cazul lui ne e perfect cunoscut la Siguranță... E un om foarte cumsescade... dar are o țicneală... vede numai războaie și revoluții!... Aci vine de vreo șapte ani, dar înainte de Dreptatea Socială timp de vreo zece-unsprezece ani, se ducea la opt sprezece ale fiecărei luni la Torța. Lăsa și acolo câte un plic... La Siguranță avea un cazier până acum vreo doi ani, la zi... Acum râd toți inspectorii de nebunia lui. (Sigur:) Nu va fi niciodată nici război, nici revoluție, din cauza armamentului teribil de azi. Așa spune domnul director general și toți inspectorii sunt de aceeași părere... Spunea domnul inspector Georgescu, ieri, de pildă: „Dați-mi trei mitraliere de astea noi de trag șase sute de focuri pe minut, și nu-mi mai e teamă nici de o adunare de zece mii de oameni de pe stradă... Ei, zicea dumnealui, altceva era pe vremea revoluției aceleia franceze... Atunci, până încărca un soldat o pușcă cu cremene și îndesa cu vergeaua, îi spărgea lelița capul cu sticla de lapte”... De aia, când aud de revoluții și războaie, azi râd toți de se prăpădesc. Toți îl știu pe Kiriac.

PRAIDA: Ei, atunci râd ca niște proști... O să veДЕti și războaie și revoluții să vă săturați, dacă nu peste zece ani, peste cincizeci, atunci când societatea de azi va fi coaptă pentru război și revoluție... Poți să pleci, dacă e vorba numai de asta.

AGENTUL (hotărât): Nu vă supărăți, dar eu tot am să-l aştept pe domnul director. Am de vorbit cu el.

PRAIDA (privește încurcat): Dar nu e aici. Vino cu mine.

AGENTUL (șovăie, neliniștit): Unde? Vreau să rămân aci.

PRAIDA (energetic): Vino cu mine (Îl impinge.)

TOMA (speriat, dar nu nemulțumit): Să știi că tovarășul Praida îl împușcă. Ai văzut cum l-a înșfăcat?

SACHE: Ei, și dumneata, tovarășe... Nu se ucid oamenii ca puii de găină... Am auzit și eu că inginerul acesta e iute de revolver... Multe se spun că a mai făcut prin străinătate, pe acolo. Dar ce anume și cine e, nu știe nimeni.

PRAIDA (*se întoarce*): L-am închis la expediție până vine directorul... Prea vrea să-și vârbe nasul în toate.

TOMA (*sfios, dar pasionat*): E adevărat, tovarășe inginer, că aveți mușchi de oțel? (Ar vrea parcă să pipăie.)

PRAIDA (*surâde prietenos*): Chiar de oțel n-or fi ei, dar nu mă lasă la nevoie...

TOMA: Floroiu pretinde că ați sărit, în Austria, de pe un pod pe acoperișul unui tren în plin mers... Se poate asta?

PRAIDA (*surâzând mereu cu simpatie*): De, se cam poate, când ești încolțit de poliție... De aceea, tovarășe, trebuie să faci gimnastică multă... să fii tare... (Îl bate pe obraz pe Toma, care ieșe apoi, fericit.)

SCENA 3

ACEIAȘI, PRAIDA, PENCIULESCU

PENCIULESCU (*bărbat de cincizeci-cincizeci și cinci de ani, față neagră de senator român trăit în mizerie, nebărbierit de câteva zile, sprâncenele stufoase*): Ce-i, domnule, iar au dispărut derbedeii aceia de redactori?

DAȘCU (*răsuflând în sfârșit*): Bine că ați venit, domnule Penciulescu... De trei zile vă căutăm... Nu poate apărea gazeta... Nu e nici un redactor aici...

SACHE: Nu e nici un redactor și... și... ne cam caută de la Siguranță.

PENCIULESCU (*speriat, gata să plece*): De la Siguranță? Ce mai e și asta? (Spre ușă.) Am plecat...

TOMA (*copilărește, pătimăș*): L-a închis tovarășul Praida la expediție. Ne-am speriat... că tocmai venise și responsabilul de la Internaționala a doua...

PENCIULESCU (*bucuros, din prag*): A venit nebunul de Kiriac?... unde e plicul? Repede...

PRAIDA (*îl arată neglijent*): E pe masă...

PENCIULESCU (*desface plicul febril*): Două mii opt sute de lei... Avem asigurată chenizia salariilor. Eu îmi rețin trei sute de lei. E unul din farmecele vieții să ai de-a face cu nebunii. E adevărat că dintre toți nebunii pe care i-am văzut în viața mea, nici unul nu mi s-a părut mai iremediabil decât asta. De câți ani vine el aşa convins să anunțe noaptea revoluției?

SACHE: De șapte ani, săracul... și-o să mai vină încă vreo șapte de aci încolo, dacă mai trăi. În ajun de opt-sprezece ale lunii, e ceasornic.

PENCIULESCU: Dar ce spuneați de agent?... Că de bucuria banilor și uităsem... Ce e cu Siguranță?

DAȘCU:...E un agent care așteaptă pe tovarășul director... L-a închis tovarășul Praida la expediție...

PENCIULESCU (*stă câțiva timp pe gânduri, apoi își bate fruntea cu vârful degetelor și spune lui Praida*): Acum înțeleg... E o notă în oficiul guvernului de azi... (Se caută în buzunar.)

PRAIDA: Ce notă?

PENCIULESCU (*neliniștit*): E gravă... Drept să-ți spun, nu-mi prea place să fiu amestecat în chestiuni de felul acesta... Ascultă. „O gazetă dintre cele care trăiesc din fonduri suspecte (*surâzând*) – astăzi titlul nostru în paginile oficiului – își atribuie în mod ridicol un merit din faptul că conducerea – cacofonia e a lor – partidului a chemat într-alt post de mare importanță pe distinsul nostru prieten, domnul Nicolae Harițon, fost ministru al Justiției. Îngâmfată fără motiv, numita foaie, care trăiese din fonduri suspecte, a dezlănțuit o nouă campanie împotriva actualului titular al Justiției, insinuând că va veni cu documente misterioase care există numai în fantezia acestor domni. Ceea ce acești pescuitori în apă tulbere trebuie să știe neapărat e că guvernul este hotărât să intervie energetic, ca să taie pe viitor cheful unor indivizi certați cu morala să agite imprudent opinia publică. Se vor lua măsuri drastice ca pe viitor să piară pofta și altora de a mai recurge la asemenea procedee” (Către Praida:) Ai înțeles? Măsuri drastice! Cu astia nu e de glumit.

PRAIDA: Nu... nu... Penciule... exagerați... Nota nu vine de sus... e scrisă de vreun reporterăș...

PENCIULESCU (*cercetează atent*): Bloc doisprezece, la ultimele informații? Astea sunt scrise totdeauna de membrii guvernului sau de alții de la conducerea partidului. Au căpătat febră sus la cap, la conducere.

(Se aud pe fereastră măsuri din Văduva Veselă.)

SACHE: E ora nouă, a început spectacolul la parc. (Închide fereastra. Sună telefonul.)

PRAIDA: Dacă e Lotar, cheamă-l imediat la redacție.

PENCIULESCU (*după ce ascultă, neagă cu capul, apoi vorbește la telefon*): Da... da... Dreptatea Socială. (Ironic.) Sigur... continuă... și mâine, în fiecare zi. Da, domnule, continuă în chestia cu Sinești... Bine... Nouă sute de foi?...